

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΡΗΤΗΣ**

Ταχ. Δ/ση: Κορωναίου 9

Ταχ. Θυρίδα: 1154

Ταχ. Κώδικας: 71202 -

Ηράκλειο

Τηλέφωνο: 2831 022214

Email: info@eber.gr

ΠΡΟΣ: κ. κ. Κυριάκο Πιερρακάκη

Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: «Προτάσεις βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Ν. 5092/2024 για τον αιγιαλό και την παραλία»

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Με τις διατάξεις του Ν. 5092/2024 επιχειρήθηκε η ουσιαστική αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη διαχείριση των παράκτιων περιοχών της χώρας, τη διασφάλιση του κοινόχρηστου χαρακτήρα του αιγιαλού και της παραλίας, καθώς και η ορθολογική αξιοποίησή τους προς όφελος της εθνικής οικονομίας, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και την πολιτιστική μας κληρονομιά. Μετά από σχεδόν δύο έτη εφαρμογής του νέου πλαισίου, είναι κοινή διαπίστωση ότι οι αυστηρότερες ρυθμίσεις και οι εντατικοί έλεγχοι συνέβαλαν ουσιαστικά στον περιορισμό αυθαίρετων καταλήψεων, στην αποκατάσταση φαινομένων παραβατικότητας και στην εμπέδωση κανόνων νομιμότητας και ίσης μεταχείρισης μεταξύ των επιχειρήσεων. Τα προβλεπόμενα πρόστιμα λειτουργούν αποτρεπτικά και ενισχύουν το αίσθημα δικαίου απέναντι σε όσους δραστηριοποιούνται σύννομα.

Ωστόσο, παρά τον θετικό προσανατολισμό του νόμου, η εμπειρία από την εφαρμογή του αναδεικνύει ορισμένες κρίσιμες πτυχές που χρήζουν επανεξέτασης, καθώς σε συγκεκριμένες περιπτώσεις οδηγούν σε δυσανάλογες συνέπειες για επιχειρήσεις που επιδιώκουν να λειτουργούν νόμιμα και να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις της Διοίκησης. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 19 του Ν. 5092/2024, καθώς οι προβλεπόμενες κυρώσεις **πενταετούς ή δεκαετούς αποκλεισμού** από κάθε δυνατότητα παραχώρησης ή δραστηριότητας στον αιγιαλό επιβάλλονται χωρίς επαρκή διαφοροποίηση μεταξύ περιπτώσεων συστηματικής ή δόλιας παραβατικότητας και περιπτώσεων όπου ο ενδιαφερόμενος συμμορφώνεται άμεσα, απομακρύνει αυθαίρετες κατασκευές και αποκαθιστά τον κοινόχρηστο χαρακτήρα του χώρου.

Επιπλέον, η εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου έχει αναδείξει ζητήματα αναλογικότητας ως προς το ύψος των προστίμων και τη βαρύτητα των επιβαλλόμενων κυρώσεων. Στην πράξη παρατηρούνται περιπτώσεις κατά τις οποίες περιορισμένες λειτουργικές ή τεχνικές αποκλίσεις αντιμετωπίζονται με το ίδιο κυρωτικό πλαίσιο που εφαρμόζεται σε σοβαρές και εκτεταμένες

αυθαίρετες επεμβάσεις στον αιγιαλό. Η εξομοίωση ουσιαστικά διαφορετικών περιστάσεων δημιουργεί **εύλογες αμφιβολίες** ως προς την τήρηση της **αρχής της αναλογικότητας** και εντείνει το αίσθημα ανασφάλειας δικαίου στους νόμιμα δραστηριοποιούμενους επιχειρηματίες.

Τα Επιμελητήρια της Κρήτης θεωρούν επίσης κρίσιμο να επισημανθεί ότι σε πολλές παράκτιες περιοχές της χώρας – και ιδιαίτερα στο νησί μας – παρατηρούνται διαρκείς γεωμορφολογικές μεταβολές που συνδέονται με τη διάβρωση των ακτών, τη μετατόπιση της ακτογραμμής, την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και τη συχνότερη εκδήλωση ακραίων καιρικών φαινομένων. Πρόκειται για φαινόμενα που συνδέονται άμεσα με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και επηρεάζουν ουσιαστικά τη φυσική διαμόρφωση των παραλιών.

Υπό αυτές της συνθήκες, η αξιολόγηση παραβάσεων δεν μπορεί να γίνεται αποκλειστικά με τυπικά ή στατικά κριτήρια, αλλά απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη:

- οι τοπικές γεωμορφολογικές συνθήκες,
- η φυσική μεταβολή της ακτογραμμής στον χρόνο,
- η διάβρωση ή προσάμμωση των ακτών,
- η μέγιστη ανάβαση του χειμερινού κύματος και η πραγματική ζώνη επιρροής της θάλασσας.

Η απουσία μιας τέτοιας προσέγγισης ενδέχεται να οδηγήσει σε άδικες επιβαρύνσεις επιχειρήσεων που βρίσκονται αντιμέτωπες με φυσικές μεταβολές τις οποίες ούτε προκάλεσαν ούτε μπορούσαν να προβλέψουν. Παράλληλα, θεωρούμε ότι η έλλειψη πρόβλεψης προηγούμενης σύστασης ή εύλογης προθεσμίας συμμόρφωσης πριν από την επιβολή ιδιαίτερα αυστηρών διοικητικών κυρώσεων περιορίζει την αποτελεσματικότητα του νόμου. Η παροχή δυνατότητας άμεσης συμμόρφωσης, όπου αυτό είναι εφικτό, θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κίνητρο αποκατάστασης της νομιμότητας χωρίς να αποδυναμώνει τον προστατευτικό χαρακτήρα του πλαισίου.

Επιπροσθέτως, έχουν ανακύψει σημαντικές δυσχέρειες κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι καλούνται να διαχειριστούν αυξημένες αρμοδιότητες ελέγχου, απομάκρυνσης και φύλαξης εξοπλισμού, χωρίς πάντοτε να διαθέτουν το αναγκαίο προσωπικό, τα τεχνικά μέσα ή τις κατάλληλες υποδομές. Η διάσταση αυτή θα πρέπει να συνεκτιμηθεί κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου πλαισίου.

Οι εν λόγω κυρώσεις, παρά τον διοικητικό τους χαρακτήρα, έχουν σε πολλές περιπτώσεις αποτέλεσμα ιδιαίτερα βαρύ για μικρές και οικογενειακές επιχειρήσεις που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της τοπικής οικονομίας και του τουρισμού. Ειδικότερα, η πρόβλεψη αποκλεισμού συγγενικών προσώπων έως και δεύτερου βαθμού, καθώς και συνδεδεμένων εταιρικών σχημάτων,

δημιουργεί σοβαρά ζητήματα αναλογικότητας, επαγγελματικής ελευθερίας και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Με γνώμονα τα ανωτέρω, το Επιμελητήριο της Κρήτης προτείνουν:

1. **Εισαγωγή ρήτρας συμμόρφωσης**, με δυνατότητα μείωσης ή άρσης των κυρώσεων όταν ο παραβάτης αποκαθιστά άμεσα και πλήρως τη νομιμότητα.
2. **Θεσμοθέτηση διαδικασίας προηγούμενης προειδοποίησης και σύντομης προθεσμίας συμμόρφωσης** για παραβάσεις περιορισμένης έκτασης ή τεχνικού χαρακτήρα.
3. **Κλιμάκωση των κυρώσεων**, με σαφή διαφοροποίηση μεταξύ κατ' εξακολούθηση ή δόλιας παραβατικότητας και μεμονωμένων ή ιστορικών παραβάσεων.
4. **Επανεξέταση της διάρκειας των αποκλεισμών**, ιδίως για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, με γνώμονα την αρχή της αναλογικότητας.
5. **Υποχρεωτική συνεκτίμηση γεωμορφολογικών και περιβαλλοντικών δεδομένων** κατά την αξιολόγηση υποθέσεων που σχετίζονται με μεταβολές της ακτογραμμής.
6. **Αναθεώρηση του τρόπου επέκτασης των κυρώσεων σε συγγενικά πρόσωπα και συνδεδεμένα εταιρικά σχήματα**, ώστε να αποφεύγονται αδικαιολόγητες συλλογικές επιβαρύνσεις.
7. **Επανεξέταση του πλαισίου υπολογισμού των προστίμων**, ώστε να διασφαλίζεται η αναλογικότητα μεταξύ της βαρύτητας της παράβασης και της επιβαλλόμενης κύρωσης.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Τα Επιμελητήρια της Κρήτης στέκονται σταθερά υπέρ της προστασίας του αιγιαλού, της τήρησης της νομιμότητας και της διασφάλισης του κοινόχρηστου χαρακτήρα των παραλιών. Πιστεύουμε, όμως, ότι η αποτελεσματικότητα του Ν. 5092/2024 θα ενισχυθεί ουσιαστικά εφόσον συνδυάσει την αναγκαία αυστηρότητα με την αναλογικότητα, την επιστημονική τεκμηρίωση, την ασφάλεια δικαίου και τη δυνατότητα πραγματικής συμμόρφωσης. Η προστασία των ακτών και η βιώσιμη ανάπτυξη δεν αποτελούν αντικρουόμενους στόχους. Αντιθέτως, προϋποθέτουν ένα δίκαιο, λειτουργικό και εφαρμόσιμο θεσμικό πλαίσιο που θα συνδυάζει την περιβαλλοντική ευθύνη με τη στήριξη της νόμιμης επιχειρηματικότητας και των τοπικών κοινωνιών.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε συνεργασία ή τεχνική συμβολή που θα μπορούσε να υποστηρίξει μια δικαιότερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του νόμου.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος

Γεωργ. Γιακουμάκης

